

Hat og intoleranse hører dessverre ikke fortiden til

Taler

Erna Solberg

Dato

27 januar 2016

Sted

Akershusstranda

Omstendigheter

Markering av Holocaust-dagen

- 1 I dag minnes vi ofrene for Holocaust og lærer av historien.

Holocaust viser hva mennesker kan få seg til å gjøre når hatet får fritt spillerom. Holocaust skjedde også i Norge. Nordmenn var ofre. Nordmenn var ansvarlige.

5

Nazistenes politikk rammet noen grupper mennesker spesielt hardt og brutalt. Mange millioner europeere ble utryddet fordi nazistene mente at de ikke passet inn. Holocaust var et forferdelig endepunkt på en prosess som startet lenge før, hvor enkelte grupper ble definert utenfor og demonisert.

10

Under Holocaustmarkeringen i fjor var Samuel Steinmann til stede. Han var den siste gjenlevende blant jødene som ble deportert fra Norge til nazistenes konsentrasjons- og utryddelsesleire. Han gikk bort i 2015, 91 år gammel.

- 15 Samuel Steinmann var med skipet Donau, sammen med 531 andre jøder, da det la fra kai i Oslo - 26. november 1942. Noen dager før fjorårets 70-årsmarkering traff jeg ham sammen med andre overlevende. Deres historier var både hjerteskjærende og vanskelige å ta inn over seg. Men det skjedde. En brutalitet og umenneskeliggjøring uten sidestykke ble gjennomført på industrielt effektivt vis.

20

I store deler av sitt liv gjorde Steinmann en stor innsats med å fortelle sin historie. Hans engasjement og formidlingsevne har bidratt til at mange har fått kunnskap om følgene av nazistenes ideologi og handlinger.

25

Vi kan tenke at dette er lenge siden. Men det er familier her i landet som fremdeles bærer erfaringer fra Holocaust med seg. Det kan være dype sår etter

30 det som skjedde med en bestemor, en onkel, en ung kusine eller store deler av familien for omtrent 70 år siden.

Det kan også være dype sår fordi man ikke vet hva familiemedlemmer ble utsatt for. Norske rom har frem til i fjor visst lite om hva som skjedde med sine slektninger under Holocaust. Rapporten "Å bli dem kvit", som ble lagt frem i 35 2015, har gitt oss ny kunnskap.

Kunnskap bidrar til å skape engasjement mot ideologien, hatet og intoleransen som nazistene sto for, og gir innspill til ny politikk.

40 Den 8. april 2015 gav jeg en offisiell beklagelse til norske rom. Den såkalte "sigøyneparagrafen" fra 1927 gjorde at norske rom ble nektet innreise til Norge. I 1934 ble 68 norske rom nektet å komme tilbake til Norge.

Som en følge av den norske utestengelsen, ble norske rom i det tyskokkuperte 45 Europa deportert til konsentrasjonsleirene under andre verdenskrig. Og slik ble de ofre for nazistene.

Hat og intoleranse hører dessverre ikke fortiden til. Det kommer til uttrykk hver eneste dag. På gata, i skolegården, på arbeidsplassen, i sosiale medier og i 50 nettavisenes kommentarfelt.

Regjeringen er bekymret for omfanget av hatefulle ytringer på bakgrunn av kjønn, etnisitet, religion eller livssyn, nedsatt funksjonsevne eller seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

55

Vi er i tillegg bekymret for at gamle fordommer tar nye former.

I Norge er jødene utsatt. Rundt 12,5 prosent av befolkningen har utpregede fordommer mot jøder.

60

Diskriminering av bl.a. rom og romanifolk/tatere er fortsatt utbredt.

Kampen mot gruppebaserte fordommer og diskriminering må fortsatt kjempes hver eneste dag. Regjeringen har nylig lagt fram en politisk erklæring mot 65 hatefulle ytringer, og vi utarbeider nå en strategi mot hatefulle ytringer. Regjeringen er også i gang med en egen handlingsplan mot antisemittisme. De

skal være klare høsten 2016.

- 70 Et mangfoldig samfunn som vårt, må både bygge på respekt for enkeltmennesket og på at vi har respekt for hverandre, uavhengig av bakgrunn eller tro.

Vi må kunne ytre oss fritt, og vise hvem vi er.

75

Selv om politikere og offentlige myndigheter har et særlig ansvar for aktivt å forebygge hatefulle ytringer, diskriminering og rasisme, har vi alle et ansvar for å bidra.

- 80 Holocaust er det mørkeste kapitlet i Europas historie. Vi må alle bidra til å holde minnene i live og lære av historien.

Kilde

www.regjeringen.no

85

Emner

2. verdenskrig, Andre verdenskrig, Historie, Holocaust, Minnetale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/hat-og-intoleranse-horer-dessverre-ikke-fortiden-til>

90

95

100

105